Falkenbergs kommun

Riktlinjer för tillståndsprövning enligt alkohollagen

Diarienummer	Fastställt av	Datum för fastställande
2019/125	Socialnämnden	2019-06-18
Dokumenttyp	Dokumentet gäller för	Giltighetstid
Riktlinje	Socialnämndens ansvarsområde	Tillsvidare
Revideringsansvarig	Revideringsintervall	Reviderat datum
Socialnämnden	Vartannat år eller vid behov	2026-05-07
Dokumentansvarig (funktion)	Uppföljningsansvarig och tidplan	
Chef utvecklingsavdelning, Stab	Socialnämnden	

Falkenbergs kommun
311 80 Falkenberg. Telefon växel: 0346-88 60 00. Fax: 0346-133 40
e-post: kontaktcenter@falkenberg.se
www.falkenberg.se

Innehållsförteckning

1. Syfte 4
2. Koppling till lagstiftning och andra styrdokument 4
3. Ansökan och handläggning 4
3.1 Ansökan serveringstillstånd 4
3.2. Ansökan gårdsförsäljningstillstånd 5
3.3 Handläggningstider 6
3.4 Remissyttranden 6
3.5 Lämplighetsprövning 6
3.6 Kunskapsprov 7
3.7 Serveringslokaler 7
3.8 Krav på försäljningsstället 8
4. Olika typer av serveringstillstånd 9
4.1 Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten 9
4.2 Stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap 10
4.3 Stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap – Cateringtillstånd 11
4.4 Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten 11
4.5 Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap 12
4.6 Pausservering 12
4.7 Rumsservering och minibar på hotell 13
4.8 Provsmakningstillstånd 13
4.8.3 Gemensam serveringsyta 14
5. Gårdsförsäljning 14
6. Alkoholservering 15
6.1 Ansvarsfull alkoholservering 15
6.2 Alkoholpolitiska olägenheter 15
6.3 Serveringstider 16
6.4 Försäljningstider gårdsförsäljning 17
6.5 Uteserveringar 17
6.6 Serveringsansvariga 17
6.7 Försäljningsansvariga 18
6.8 Ändringar i verksamheten 18
6.9 Servering av folköl 18
6.10 Alkoholservering på särskilda boenden 19

7. Tillsyn, avgifter och sanktioner 19
7.1 Tillsyn 19
7.2 Tillsynsavgifter 21
7.3 Påföljder och sanktioner 21
8. Utbildning och information 23
9. Definitioner och avgränsningar 24

Falkenbergs kommun
311 80 Falkenberg. Telefon växel: 0346-88 60 00. Fax: 0346-133 40
e-post: kontaktcenter@falkenberg.se
www.falkenberg.se

1. Syfte

Syftet med Falkenbergs kommuns riktlinjer för alkoholservering och gårdsförsäljning är att ge stöd vid kommunens beredning av ansökningsärenden och bidra till att ansökningar om tillstånd handläggs effektivt och rättssäkert. Det sker dock alltid en individuell prövning i varje enskild tillståndsansökan. Riktlinjerna syftar även till att skapa en bättre kunskap för hur alkohollagen och dess föreskrifter ska tillämpas.

Alkohollagen är en skyddslagstiftning och kommunens riktlinje ska hjälpa till att upprätthålla lagens mening. Målet är att riktlinjerna ska skapa förutsättningar för en återhållsam alkoholkonsumtion och bidra till en god restaurangmiljö där servering av alkoholdrycker samt försäljning av vid gårdsförsäljning sker på ett ansvarsfullt sätt samt.

2. Koppling till lagstiftning och andra styrdokument

Ett av socialnämndens ansvarsområden i Falkenbergs kommun är tillståndsprövning och tillsyn enligt alkohollagen (AL). Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen, ska kommunen tillhandahålla information om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen. I 8 kap. 1 § samt 1a- 1b §§ AL finns regler om när serveringstillstånd krävs och i 8 kap. 12 a–g §§ regleras gårdsförsäljning.

Socialnämnden har delegerat ansvaret för att utreda och besluta om serveringstillstånd och gårdsförsäljning till tillståndshandläggarna på socialförvaltningen. Vissa beslut ligger dock på en högre beslutsnivå, detta framgår av socialnämndens delegationsförteckning (2019/40).

3. Ansökan och handläggning

3.1 Ansökan serveringstillstånd

Servering av starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker, spritdrycker och alkoholdryckslikna preparat får ske endast om tillstånd har meddelats av kommunen. Tillstånd krävs för varje form av alkoholservering mot ersättning. Som ersättning räknas också de fall då alkoholdryck ingår i annan avgift, till exempel entréavgift.

Serveringstillstånd *krävs inte* om serveringen:

- avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer,
- sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna, och
- äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.

Samtliga tre punkter måste samtidigt vara uppfyllda för att servering ska kunna ske utan serveringstillstånd. Serveringstillstånd krävs inte heller för alkoholservering på särskilda boenden såsom äldreboenden där man erbjuder måltidsservice.

Det finns olika typer av serveringstillstånd:

1. Stadigvarande till allmänheten inkl. pausservering
2. Stadigvarande till slutet sällskap
3. Tillfälligt till allmänheten
4. Tillfälligt till slutet sällskap
5. Cateringstillstånd
6. Provsmakningstillstånd

Ansökan ska i första hand ske via e-tjänst/självservice. Ansökan kan även göras skriftligen på särskild blankett. För handläggningen utgår en prövningsavgift som varierar beroende på vilket serveringstillstånd ansökan avser. Avgiften ska täcka kostnader som uppkommer vid prövningen, och betalas inte tillbaka vid ett avslag på ansökan. Kommunfullmäktige har 2022-11-29 beslutat om avgifterna för tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen.

Det är den juridiska personen (till exempel bolag, enskild näringsidkare eller förening) som söker serveringstillståndet. Sökanden har bevisbördan för att bolag och personer med betydande inflytande i bolaget (så kallade PBI: er) samt restauranglokal är lämpliga enligt alkohollagens regler. Förhandsbesked vid ansökan/prövning om serveringstillstånd ges inte. Den som är under 20 år eller har förvaltare kan inte ansöka om serveringstillstånd.

3.2. Ansökan gårdsförsäljningstillstånd

Gårdsförsäljning av starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker, spritdrycker och alkoholdryckslikande preparat får ske endast om tillstånd har meddelats av kommunen.

Grundläggande villkor:

- Alkoholtillverkning sker i Falkenbergs kommun.
- Tillverkningen sker i nära anslutning till platsen där försäljningen ska ske.
- Verksamheten *har eller ansöker* om ett serveringstillstånd för provsmakning.
- Försäljningen är kopplad till ett kunskapshöjande besöksarrangemang med anknytning till den aktuella alkoholdrycken.
- Det kunskapshöjande arrangemanget ska ledas av minst en fysisk person och vara i minst 30 minuter.

Ansökan görs skriftligen på särskild blankett. Den som har gårdsförsäljningstillstånd får i anslutning till sådan försäljning erbjuda provsmakning av sådana egentillverkade alkoholdrycker som tillståndet avser. För handläggningen utgår en prövningsavgift, avgiften ska täcka kostnader som uppkommer vid prövningen, och betalas inte tillbaka vid ett avslag på ansökan. Kommunfullmäktige har 2022-11-29 beslutat om avgifterna för tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen.

Det är den juridiska personen (till exempel bolag, enskild näringsidkare eller förening) som söker gårdsförsäljningstillståndet. Sökanden har bevisbördan för att bolag och personer med betydande inflytande i bolaget (så kallade PBI: er) samt lokal är lämpliga enligt alkohollagens regler. Förhandsbesked vid ansökan/prövning om gårdsförsäljningstillstånd ges inte. Den som är under 20 år eller har förvaltare kan inte ansöka om serveringstillstånd.

Enligt 5 a kap. 7§ ska den som bedriver gårdsförsäljning bifoga ett lämpligt egenkontrollprogram vid ansökan om tillstånd.

3.3 Handläggningstider

Enligt 5 § alkoholförordningen (SFS 2010:1636) ska en kommun fatta beslut i ett ärende om tillstånd inom fyra månader från det att en komplett ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Sökanden ska informeras om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Handläggningstiderna varierar beroende på vilken typ av tillstånd som ska prövas. Ambitionen är att ha så korta handläggningstider som möjligt för en god service mot sökanden. Falkenbergs kommuns ambition är att handläggningstiden ska vara högst 10 veckor.

3.4 Remissyttranden

Enligt 8 kap. 11 § AL får en ansökan om stadigvarande serveringstillstånd eller 5 a kap. 9 § AL gårdsförsäljningstillstånd inte bifallas utan att polismyndighetens yttrande har inhämtats. Detsamma gäller vid tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten, om det inte rör sig om ett arrangemang av endast obetydlig omfattning. Polismyndigheten ska i sitt yttrande redovisa samtliga omständigheter som ligger till grund för bedömningen i det enskilda fallet och särskilt yttra sig om sökandens allmänna lämplighet för verksamheten.

Polismyndigheten är en obligatorisk remissinstans i de flesta tillståndsprövningar. Polisens yttrande väger tungt i prövningen och deras avstyrkande innebär oftast avslag på ansökan om serveringstillstånd. Övriga remissinstanser kan till exempel vara Räddningstjänsten, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten. Remisser till dessa myndigheter görs vid behov och efter bedömning i varje enskilt ärende.

3.5 Lämplighetsprövning

Enligt 8 kap. 12 § 1 AL får serveringstillstånd och 5 a kap. 8 § AL gårdsförsäljningstillstånd endast meddelas sökanden som visar att han eller hon, med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt, är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag.

Enligt lagens förarbeten ska sökanden förutom kännedom om alkohollagstiftningen ha ekonomiska förutsättningar att sköta verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Särskild hänsyn ska också tas till benägenheten att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna. Häri ligger även ekonomisk misskötsamhet som inte är brottslig. Det är de sökande som ska visa att de är lämpliga att utöva verksamheten.

Lämpligheten ska prövas både för den juridiska personen (till exempel bolag, enskild näringsidkare, förening) som gör ansökan och för de personer som bedöms ha betydande inflytande i bolaget, så kallade PBI: er (till exempel styrelseledamöter, aktieägare, firmatecknare, betydande finansiär eller make/maka).

Lämpligheten prövas genom remissförfrågningar till exempel till Polismyndigheten, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten. Lämpligheten ska finnas kvar under hela tillståndstiden. Socialförvaltningen gör denna bedömning kontinuerligt genom inre- och

yttre tillsyn. Det är både de personliga och ekonomiska förhållandena och omständigheterna i övrigt som tillsammans avgör om man ska anses uppfylla alkohollagens lämplighetskrav:

- Ekonomisk lämplighet

Till den ekonomiska skötsamheten hör till exempel att utan uppmaning betala skatter och avgifter i tid, hålla en ordnad bokföring, sköta sin deklaration, redovisa finansieringen av verksamheten, reglera uppkomna skulder och lämna in den årliga restaurangrapporten i tid.

- Personlig lämplighet

Till den personliga lämpligheten hör att sökanden ska vara lämplig vad avser vandel/levnadsvanor och till exempel inte ha någon brottslighet med anknytning till rörelsen. Vid brott eller annan misskötsamhet som framkommer vid tillståndsprövningen bedöms sökandens lämplighet att beviljas serveringstillstånd utifrån missförhållandets/brottets art, svårighetsgrad och anknytning till sökt verksamhet.

- Kännedom om alkohollagstiftningen

Sökanden ska också ha tillräckliga kunskaper om alkohollagstiftningen. Sökanden ska visa detta genom att göra det nationella kunskapsprovet om alkohollagen, som tagits fram av Folkhälsomyndigheten.

3.6 Kunskapsprov

Enligt 8 kap. 12 § 2 st. och 5 a kap. 8 § AL ska sökanden genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om alkohollagen och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Den som ansöker om serveringstillstånd i Falkenbergs kommun ska genomföra ett nationellt kunskapsprov om alkohollagen framtaget av Folkhälsomyndigheten. Kunskapsprovet är webbaserat och utförs på Socialförvaltningen. Kunskapsfrågorna är fördelade på tre eller fyra områden beroende på typen av tillstånd. För godkänt resultat krävs minst 75 % rätt svar inom varje område.

Kunskapsproven rättas av Folkhälsomyndigheten. Den som får godkänt resultat på provet får ett intyg utfärdat av Socialförvaltningen. Provet är giltigt i fem år från och med provdatum. För den som bedriver restaurangverksamhet med serveringstillstånd stadigvarande utan uppehåll gäller provet tills vidare.

3.7 Serveringslokaler

Enligt 8 kap. 14 § AL ska ett serveringstillstånd omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Särskilt tillstånd kan dock meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Enligt 8 kap. 16 § AL ska de lokaler som används för stadigvarande servering till allmänheten eller slutna sällskap vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt.

För att beviljas serveringstillstånd krävs det att nödvändiga tillstånd för restaurangdriften finns, såsom;

- besittningsrätt till lokalen/ytan
- registrering av livsmedelsanläggning

- eventuellt polistillstånd enligt ordningslagen samt
- att lokalen är lämplig för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt.

En samlad bedömning av lokalen görs där exempelvis följande kriterier beaktas:

- Vad står det i **detaljplanen** och i **bygglovet** om verksamheten?
- Vad står det i **hyreskontraktet** om lokalens användning?
- Är bolaget registrerat för **restaurangverksamhet** hos Bolagsverket och Skatteverket?
- Är lokalen registrerad som **livsmedelsanläggning** vid servering av mat?
- Det ska finnas en avgränsad och överblickbar **serveringsyta.**
- Lokalerna ska vara lämpliga ur **brandsäkerhetssynpunkt.**

3.8 Krav på försäljningsstället

Om gårdsförsäljning på grund av försäljningsställets belägenhet, besöksarrangemangets utformning eller av andra omständigheter kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, ska tillstånd till gårdsförsäljning kunna vägras även om övriga krav som ställs upp i lagen är uppfyllda.

- Tillståndshavaren får endast bedriva gårdsförsäljning från ett försäljningsställe.
- Försäljningsstället ska vara lokaliserat på samma plats där huvuddelen av alkoholdryckerna tillverkas, alternativt vid vinproduktion då vin får säljas från den plats där huvuddelen av druvorna har odlats.
- Gårdsförsäljningstillstånd avser ett visst avgränsat utrymme där försäljningen av alkoholdrycker ska ske.
- Utrymmet ska disponeras av tillståndshavaren.
- Flera tillståndshavare ska inte få utnyttja ett gemensamt utrymme för gårdsförsäljning.

3.9 Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun i samband med meddelat tillstånd enligt alkohollagen också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska olägenheter och skadeverkningar.

Villkoren kan endast meddelas i samband med beslut om tillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

Ett beslut om tillstånd kan villkoras, om det bedöms nödvändigt i det enskilda fallet för att uppfylla alkohollagens regler. Villkoren ska ligga inom ramen för de syften som ska tillgodoses genom tillståndsgivningen.
Villkor kan till exempel avse:

- Entrévärd
- Av polisen förordnad ordningsvakt

- Cirkulerande serveringspersonal inom serveringsytan
- Utbildning inom ansvarsfull alkoholservering för serveringsansvarig personal på serveringsställen med senare serveringstid än alkohollagens regler
- Anmälan av serveringstillfällen

4. Olika typer av serveringstillstånd

4.1 Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten

Enligt 8 kap. 2 § AL kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande). Det kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt). Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Kommunen får begränsa ett tillstånds giltighet till viss tid om det finns särskilda skäl.

Serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker och alkoholdryckslikna preparat eller en eller flera av dessa drycker eller preparat. Vid varje enskild ansökan sker en individuell prövning av vilken typ av alkoholdrycker som bör beviljas. Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten meddelas inte till renodlade idrottsanläggningar eller vid arrangemang som framför allt riktar sig till barn/ungdomar under 18 år.

En ansökan om stadigvarande servering till allmänheten är omfattande och ska remitteras till Polismyndigheten samt vid behov till exempelvis Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Räddningstjänsten och Skatteverket.

Eventuella alkoholpolitiska olägenheter, enligt 8 kap. 17 § AL, utreds alltid i samband med ansökan.

4.1.1 Utvidgat tillstånd

Ett stadigvarande serveringstillstånd kan efter ansökan utvidgas tillfälligt eller stadigvarande. Det kan tillexempel gälla:

- Utökad serveringsyta i anslutning till serveringslokal.
- Utökning av typ av alkoholdryck till exempel spritdryck.
- Utökning av serveringstider.

4.2 Stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap

Enligt 8 kap. 2 § AL kan ett serveringstillstånd meddelas för stadigvarande servering till förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod. Något krav på eget kök på serveringsstället finns inte. I normalfallet krävs godkänt kunskapsprov av den/de sökande Lokalen ska vara lämplig ur brandsäkerhetssynpunkt.

Denna tillståndstyp är antingen att anse som klubbrättighet eller som festvåningsrättighet:

- **Klubbrättighet** är när ett företag eller en förening **är** ett slutet sällskap och har ett stadigvarande serveringstillstånd för servering till sina medlemmar/anställda.
- **Festvåningsrättighet** är när ett företag eller en förening har ett stadigvarande serveringstillstånd för servering **till** olika slutna sällskap.

Anmälan av servering till slutet sällskap ska göras senast 10 vardagar före serveringstillfället till kommunen för att kommunen ska ges möjlighet att göra tillsyn av serveringsverksamheten enligt 9 kap. 2 § AL.

4.3 Stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap – Cateringtillstånd

Enligt 8 kap. 4 § AL kan den som bedriver cateringverksamhet för slutna sällskap meddelas ett stadigvarande serveringstillstånd under förutsättning att den lokal där serveringen äger rum för varje tillfälle anmäls till och godkänns av kommunen.

Anmälan av cateringlokal ska göras senast tre vardagar före cateringtillfället till socialförvaltningen för godkännande av lokalen, som ska vara lämplig ur brandsäkerhetssynpunkt. Anmälan krävs även för att kommunen ska ges möjlighet att göra tillsyn av serveringsverksamheten enligt 9 kap. 2 § AL.

Cateringtillståndet gäller för servering i den kommun som meddelat tillståndet.

4.4 Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten

Enligt 8 kap. 2 § AL kan ett serveringstillstånd avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd). Tillfällig servering förutsätter att det inte är fråga om regelbunden återkommande verksamhet. Detta för att skydda den ordinarie restaurangnäringen mot orättvis konkurrens. Ett tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten kan beviljas för:

- Ett enstaka tillfälle är en dag till högst en vecka. Man kan få ett tillstånd för enstaka tillfällen under en period på ett år, där det enskilda tillfället får vara vid max fyra tillfällen.
- Ett tillfälligt serveringstillstånd kan också ges för en enstaka tidsperiod. Denna tidsperiod kan vara högst tre månader och beviljas återkommande vid max två tillfällen.

En ansökan om tillfällig servering till allmänheten remitteras till Polismyndigheten och till Skatteverket. Även Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen kan remitteras. Eventuella alkoholpolitiska olägenheter, enligt 8 kap. 17 § AL, utreds alltid i samband med ansökan. Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten meddelas inte till renodlade idrottsanläggningar eller vid arrangemang som framför allt riktar sig till barn/ungdomar under 18 år.

Även vid festivaler ska serveringsområdet vara tydligt avgränsat och överblickbart. Polismyndighetens krav, bland annat avseende antal ordningsvakter, ska noggrant följas. Det ställs höga krav på säkerhet samt överblickbarhet. Ett tillräckligt antal serveringsansvariga bör cirkulera på serveringsområdet under hela serveringstiden. Ett beslut om serveringstillstånd kan komma att villkoras för att säkerställa överblickbarheten.

4.5 Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap

Enligt 8 kap. 2 § AL kan ett serveringstillstånd meddelas för tillfällig servering till slutet sällskap. Ett tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap kan beviljas för ett enstaka tillfälle på en dag till högst en vecka.

Antal enstaka tillfällen/år som kan beviljas är begränsat till 10 tillfällen. Därefter betraktas verksamheten som regelbundet återkommande och stadigvarande serveringstillstånd krävs.

Kriterier för vad som anses vara ett slutet sällskap:

- Medlemskap/anställda (förening, klubb eller företag).
- Begränsad krets av personer där det finns något innehållsmässigt samband mellan medlemmarna i sällskapet (till exempel privatpersoner som anordnar större bröllop, fester eller liknande).
- Utformningen av eventuell inbjudan (får inte riktas till allmänheten).

En i förväg upprättad gästlista ska finnas tillhanda under serveringstillfället. Kunskapsprov krävs om ansökan avser mer än ett enstaka tillfälle per år.

Normalt krävs remissförfarande för dessa ansökningar. Föreningar och företag ska ha en tillfredsställande organisation och/eller stadgar som antagits av styrelsen. De ska vid ansökan kunna redovisa uppgifter på styrelse och firmatecknare.

4.6 Pausservering

Enligt 8 kap. 15 § 4 st. AL får tillstånd för servering av starköl, vin och annan jäst alkoholdryck i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert meddelas.

Tillstånd för pausservering kan vara ett stadigvarande eller tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten. Servering får dock endast ske under pauser i föreställningen i foajé till teater eller konsertlokal. Det är inte tillåtet med alkoholservering före eller efter en föreställning. Särskild restriktivitet ska gälla vid beviljandet av dessa tillstånd då det gäller ungdomsarrangemang. Pausservering kan meddelas för starköl, vin och annan jäst alkoholdryck. Övriga kriterier i alkohollagen gäller och ska prövas.

4.7 Rumsservering och minibar på hotell

Enligt 8 kap. 5 § AL gäller att på hotell som har restaurangverksamhet med serveringstillstånd i sina lokaler får servering av alkoholdrycker ske på hotellrummet (rumsservering). På sådant hotell får även servering från minibar på hotellrummet ske.

En förutsättning för att få servera alkoholdrycker genom rumsservering eller minibarer på hotellrummen är att det på hotellet i fråga finns restaurangverksamhet med serveringstillstånd i lokalerna.

4.8 Provsmakningstillstånd

4.8.1 Provsmakning på restaurang och vid mässa

Enligt 8 kap. 6 § AL får den som har ett stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten på sin restaurang erbjuda provsmakning efter anmälan till kommunen. Partihandlare kan, enskilt eller gemensamt, erbjuda provsmakning efter ansökan om tillfälligt tillstånd för detta (t.ex. vid mässa). Enligt 8 kap. 2 § 4 st. AL kan provsmakningstillstånd antingen meddelas stadigvarande eller för enstaka tidsperiod.

En innehavare av ett stadigvarande serveringstillstånd för allmänheten kan, efter anmälan, få arrangera provning av sådana drycker som serveringstillståndet omfattar, i den lokal där serveringstillståndet gäller. Anmälan ska göras till socialförvaltningen senast tre vardagar före provsmakningstillfället och innehålla uppgift om:

- Tid
- Plats
- Eventuella utställare
- Vilka drycker
- Information om hur försäljning av arrangemanget ska gå till

Partihandlare måste ansöka om tillfälligt serveringstillstånd för provsmakning. En provsmakning av alkoholdrycker som sker i enlighet med alkohollagens regler ska inte kunna leda till oordning och onykterhet. Tillståndshavaren/Partihandlaren har ansvaret för att provsmakningen sker enligt alkohollagens regler.

Provsmakningens syfte är att servera en liten mängd av olika produkter för att ge deltagarna en uppfattning om kvalitet och smak. Med en liten mängd alkoholdryck avses:

Dryck	Antal enheter	Mängd per enhet	Total mängd per person
Öl	4–8	15 cl	80 cl
Vin	4–8	4 cl	32 cl
Starksprit	3–6	0,5 cl	3 cl

4.8.2 Provsmakning på egen gård

Enligt 8 kap. 7 § AL gäller att den som tillverkar alkoholdrycker från råvaror som

producerats på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd har rätt att, efter anmälan erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna. Om ett sådant tillstånd saknas, får tillverkaren erbjuda provsmakning av egentillverkade alkoholdrycker vid tillverkningsstället efter särskilt tillstånd för provsmakning.

Gård med serveringstillstånd behöver endast **anmäla** provsmakningen till socialförvaltningen, senast tre vardagar före provsmakningstillfället. Saknas serveringstillstånd måste en **ansökan** om provsmakningstillstånd göras.

De egenproducerade råvarorna ska ha en betydelse för drycken eller tillverkningsprocessen som inte är oväsentlig. Alkoholmängd och serveringsansvaret för provsmakningen är densamma för provsmakning på egen gård som för provsmakning på restaurang eller vid mässa.

4.8.3 Gemensam serveringsyta

I 8 kap. 14 § 2 st. AL ges möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är att alla som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslutet om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme.

5. Gårdsförsäljning

Enligt 8 kap. 12 a § får producenter av alkoholdrycker som bedriver tillverkning i Sverige bedriva försäljning direkt till konsument i samband med studiebesök eller provsmakning. Försäljning får endast avse drycker som tillverkats av producenten på platsen.

För att få bedriva gårdsförsäljning krävs:

- Att producenten har tillverkningsverksamhet på platsen där försäljningen sker.
- Att försäljningen sker i samband med organiserat studiebesök eller provsmakning.
- Att producenten innehar serveringstillstånd.
- Att verksamheten endast säljer drycker som är producerade på plats.
- Att försäljningen sker i begränsade mängder till privatpersoner över 20 år.
- Att en karaktärsgivande delen av tillverkningen sker på tillverkningsstället, och att tillverkarens årsproduktion av
  a) spritdrycker inte överstiger 75 000 liter
  b) jästa alkoholdrycker med upp till 10 volymprocent alkohol inte överstiger 400 000 liter, och
  c) jästa alkoholdrycker med mer än 10 volymprocent alkohol inte överstiger 200 000 liter.

Tillverkare av vin ska dessutom tillverka vinet av druvor som uteslutande kommer från tillverkarens egna odlingar.

Vid gårdsförsäljning får försäljningen till varje enskild konsument vid samma besökstillfälle inte överstiga 0,7 liter spritdrycker, tre liter vin, tre liter starköl och tre liter andra jästa alkoholdrycker.

Enligt 5 kap. 15 § får priset på alkoholdrycker som säljs genom gårdsförsäljning inte sättas lägre än tillverkningskostnaden samt ett skäligt påslag.

Enligt 8 kap. 7 § får den som tillverkar alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat från råvaror som produceras på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd har rätt att, efter anmälan till kommunen, vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna eller preparaten. Om sådant tillstånd saknas, får tillverkaren erbjuda provsmakning av egentillverkade alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat vid tillverkningsstället efter särskilt tillstånd för provsmakning.

6. Alkoholservering

Allmänna bestämmelser om **försäljning** av alkoholdrycker finns i 3 kap. AL. Bestämmelser om **servering** av alkoholdrycker finns i 8 kap. AL. Enligt 3 kap. 5 § AL ska försäljning av alkoholdrycker skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället. Enligt 8 kap. 20 § AL ska ansvarig personal vid alkoholservering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning eller onykterhet undviks.

6.1 Ansvarsfull alkoholservering

Både tillståndshavaren och serveringspersonalen har ett personligt ansvar för att ordning och nykterhet råder på serveringsstället och att serveringen utförs på ett ansvarsfullt sätt. Kommunen erbjuder årligen kostnadsfri utbildning i Ansvarsfull Alkoholservering.

En ansvarsfull alkoholservering innebär följande:

- Märkbart påverkade gäster får inte komma in eller vistas på serveringsstället, utan ska avvisas.
- Gäster får inte serveras alkohol i sådan omfattning att de blir störande eller märkbart påverkade.
- Serveringsytan ska vara överblickbar för att kunna ha kontroll på gästerna.
- Tomma glas och flaskor ska kontinuerligt plockas bort.
- Golven ska hållas rena från bland annat krossat glas och utspilld dryck.
- Störande gäster ska tillrättavisas eller avlägsnas.
- Brottslig verksamhet till exempel. narkotika- och häleribrott får inte förekomma.
- Serveringspersonal ska förvissa sig om att gästen som serveras har fyllt 18 år. Lämnas inte legitimation ska försäljning vägras.
- Tillståndshavare eller serveringsansvarig person ska ha tillsyn över serveringen och finnas på serveringsstället under hela serveringstiden.
- Tillståndshavare eller serveringsansvarig person ska medverka till att tillsyn kan genomföras, och vara behjälpliga.
- Begränsad volym alkoholdryck per person vid ett och samma inköpstillfälle.
- Tillståndshavaren ansvarar även för att ordning ska råda i en eventuell köbildning utanför serveringsstället.

6.2 Alkoholpolitiska olägenheter

Enligt 8 kap. 17 § AL får kommunen vägra serveringstillstånd även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda om alkoholservering på serveringsstället, på grund av belägenhet eller av andra skäl, kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller medföra särskild risk för människors hälsa.

Alkoholpolitiska olägenheter kan vara att:

- Polisen avstyrker ansökan med hänvisning till risk för ordningsproblem på serveringsstället och/eller dess närmaste omgivning.
- Polisen avstyrker ansökan med hänvisning till den sökandes lämplighet.
- Miljö- och hälsa avstyrker ansökan med hänvisning till att eventuellt närboende riskerar att utsättas för allvarlig bullerstörning.
- Räddningstjänsten avstyrker ansökan med hänvisning till allvarliga risker i brandsäkerheten.
- Kommunen äger kännedom om allvarliga missförhållanden på serveringsstället.
- Serveringsstället ligger i ett speciellt känsligt område där etablering kan medföra risker, till exempel bostadsområde, skola/fritids och idrottsanläggningar.
- Sen serveringstid som kan antas medföra risker för störning.

Kommunen gör en samlad bedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Ett avslag på alkoholpolitisk grund ska vara tydligt motiverat och beskriva vilken olägenhet som befaras uppstå. Beslutet är överklagbart. Vid beslut om serveringstid ska alkoholpolitiska olägenheter särskilt beaktas.

Vid tillståndsprövningen ska alltid alkoholpolitiska hänsyn gå före näringsmässiga överväganden. Denna avvägning innebär till exempel att serveringstillstånd inte beviljas renodlade idrottsanläggningar eller vid arrangemang som riktar sig till barn/ungdom under 18 år.

6.3 Serveringstider

Enligt 8 kap. 19 § AL beslutar kommunen under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Om tillståndsmyndigheten inte beslutar annat får servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast klockan 01.00. Serveringsstället skall vara utrymt 30 minuter efter serveringstidens utgång. Vid beslut om serveringstiden ska särskilt beaktas vad som sägs om olägenheter i 8 kap. 17 § AL. För rumsservering på hotell eller minibar i hotellrum gäller inga serveringstider (8 kap. 5 § AL).

Alkoholservering ska enligt alkohollagen avslutas senast klockan 01.00. Vid ansökan om längre öppettider görs individuella bedömningar i varje enskilt fall. Vid längre öppettider måste även särskilt tillstånd beviljas av polismyndigheten. Vid alkoholservering från klockan 01:00 villkoras alkoholservering med entrévärd eller av polismyndigheten förordnad ordningsvakt. Vid alkoholservering från klockan 01:00 ska den som är då serveringsansvarig ha gått utbildning ansvarsfull alkoholservering.

Bestämmelsen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning och är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken. Social hänsyn ska därför gå före näringsmässig- eller konkurrensmässig hänsyn. Yttrande från Polismyndigheten samt Miljö- och hälsa ska väga tungt vid bedömningen.

När kommunen prövar serveringstiden, för en restaurang, festival eller liknande arrangemang, görs alltid en individuell prövning där man beaktar om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller om den kan innebära särskild

risk för människors hälsa. Skyddet för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning, nykterhet och säkerhet ska stå i förgrunden när kommunen prövar sena serveringstider.

6.4 Försäljningstider gårdsförsäljning

Enligt 5 a kap. 14 § beslutar kommunen om vilka tider gårdsförsäljning får bedrivas. Gårdsförsäljning får dock inte bedrivas tidigare än kl 10.00 och inte pågå längre än till kl 20.00.

6.5 Uteserveringar

Enligt 8 kap. 14 § 1st. AL ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället.
Ansökan om alkoholservering på en uteservering görs antingen direkt vid ansökan om serveringstillstånd eller senare som ett utvidgat tillstånd. Ansökan remitteras till Polismyndigheten och till Räddningstjänsten samt vid behov Hamn- och gatuförvaltningen, Miljö och hälsoskyddsförvaltningen och Stadsbyggnadskontoret.

Serveringstillstånd kan medges för uteservering då serveringen ligger i direkt anslutning till restaurangen. Satellitserveringar kan beviljas om övriga regler gällande alkoholservering uppfylls.

På allmän plats krävs Polismyndighetens tillstånd enligt ordningslagen att bedriva uteservering. Vad som bedöms som allmän plats bedömer polismyndigheten. Ett polistillstånd får förenas med de villkor som behövs med hänsyn till trafiken och allmän ordning och säkerhet. Polisen ska vid prövningen beakta vad som krävs med hänsyn till trafiken och till allmän ordning och säkerhet.
Normalt beviljas samma serveringstid för uteserveringen som för restaurangen i övrigt. Kommunen kan dock vid prövningen besluta om kortare serveringstider på en uteservering än inomhus. Vid risk för störning kan kommunen även villkora tiderna för när uteserveringen ska vara utrymd. Om kommunen inte har villkorat tillståndet med en särskild utrymningstid för uteserveringen gäller serveringsställets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den serveringstid som gäller för serveringsstället i övrigt.

6.6 Serveringsansvariga

Enligt 8 kap. 18 § AL ska tillståndshavaren eller av denne utsedd serveringsansvarig person ha tillsyn över serveringen och vara närvarande på serveringsstället under hela serveringstiden. Det sista gäller dock inte vid rumsservering.

Den som är serveringsansvarig ska ha fyllt 20 år och vara lämplig för uppgiften med hänsyn till sina personliga egenskaper och omständigheterna i övrigt. Det är tillståndshavarens skyldighet att förvissa sig om att utsedd serveringsansvarig har tillräckliga kunskaper och är lämplig för uppdraget. En serveringsansvarig är en ersättare för tillståndshavaren och har därmed enligt alkohollagen samma ansvar för verksamheten som denne.

Tillståndshavaren ska till kommunen anmäla den eller de personer som har utsetts att ansvara för serveringen av alkoholdrycker. Ändring av registrerade serveringsansvariga ska anmälas omgående till kommunen.

6.7 Försäljningsansvariga

Enligt 5 a kap. 13§ AL ska tillståndshavaren eller en av denne utsedd försäljningsansvarig person ha tillsyn över gårdsförsäljningen och vara närvarande på försäljningsstället under hela den tid som försäljningen äger rum. Den försäljningsansvarige ska ha fyllt 20 år och vara lämplig för uppgiften med hänsyn till sina personliga egenskaper och omständigheterna i övrigt.

Tillståndshavaren ska till kommunen anmäla namnen på den eller de personer som har utsetts att ansvara för gårdsförsäljningen. Tillståndshavaren ska ansvara för att den personal som anlitas vid gårdsförsäljningen har de kunskaper om gårdsförsäljning som krävs. Ändring av registrerade försäljningsansvarig ska anmälas omgående till kommunen enligt 9 kap. 11 § AL.

6.8 Ändringar i verksamheten

Enligt 9 kap. 11 § AL ska den som beviljats serveringstillstånd eller gårdsförsäljningstillstånd anmäla hos kommunen när han eller hon avser att påbörja verksamheten. Anmälan ska också göras om verksamheten läggs ned eller om avbrott sker i den. Om verksamheten förändras till sin omfattning eller i något annat hänseende av betydelse för tillsynen ska detta också anmälas, liksom betydande förändringar av ägarförhållandena. Anmälan ska göras i förväg, eller om det förhållande som föranlett anmälningsskyldighet inte har kunnat förutses, utan dröjsmål.

Ändringar som ska anmälas till kommunen kan till exempel vara:

- Om verksamheten upphör eller avbrott sker (exempelvis försäljning, konkurs eller dödsbo).
- Förändringar i bolaget (exempelvis när nya aktieägare, styrelseledamöter, firmatecknare, bolagsmän eller betydande finansiär tillkommer eller utträder ur bolaget).
- Om verksamheten ändras i omfattning eller inriktning.
- Ombyggnad eller tillbyggnad av serveringsstället.

Om anmälan inte skett en månad efter förändringen ska tillsynsutredning startas med eventuellt efterkommande sanktion.

6.9 Servering av folköl

Enligt 8 kap. 8 § AL får servering av folköl ske om verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel som:

1. godkänts som livsmedelslokal enligt EU-föreskrifter, samt
2. Är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel.

Enligt 9 kap. 19 § AL gäller att om detaljhandel med eller servering av folköl föranleder olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller om bestämmelserna i denna lag inte följs, får kommunen förbjuda den som bedriver försäljningen att fortsätta verksamheten eller, om förbud är en alltför ingripande åtgärd, meddela en varning. Ett förbud kan inskränkas till att

gälla för vissa närmare angivna tider eller under vissa närmare angivna omständigheter. Förbud meddelas för en tid av sex månader eller, vid upprepad eller allvarlig försummelse, tolv månader räknat från det att den som bedriver försäljningen fått del av beslutet.

Anmälan servering av folköl

Verksamheter som avser att bedriva servering av folköl ska **anmäla** verksamheten till den kommun där serveringen ska ske. Servering får inte påbörjas innan anmälan har gjorts. Folköl får serveras utan anmälan av den som innehar serveringstillstånd.

Den ansvarige ska utöva särskild kontroll, egenkontroll, över serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program. Dekaler som anger 18-årsgräns för köp av folköl ska finnas på serveringsstället.

6.10 Alkoholservering på särskilda boenden

Enligt 8 kap. 1 b § AL krävs inte serveringstillstånd för servering till de boende och deras närstående på sådana särskilda boenden som avses i 5 kap. 5 § 2 st. och 7 § 3 st. socialtjänstlagen (2001:453) och 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, och som tillhandahåller måltidsservice. Den som bedriver alkoholservering enligt andra stycket ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program. I 9 kap. 20 § samt 11 kap. I 9 § AL finns regler om påföljder om bestämmelserna inte följs.

Servering av alkohol får alltså enligt alkohollagen ske på särskilda boenden utan tillstånd eller anmälan. Den som ansvarar för boendet ska dock utöva egenkontroll för att serveringen sker enligt alkohollagens regler. Kommunen får förbjuda den som bedriver servering av alkoholdrycker på särskilda boenden att fortsätta med serveringen eller, om förbud är en alltför ingripande åtgärd, meddela en varning, om den som bedriver serveringen inte följer bestämmelserna i alkohollagen. Beslut om åtgärd enligt alkohollagen får inte fattas av samma nämnd som driver det särskilda boendet. Förbud meddelas för en tid av sex månader räknat från det att den som bedriver serveringen har fått del av beslutet.

7. Tillsyn, avgifter och sanktioner

7.1 Tillsyn

Enligt 9 kap. 2 § AL har kommunen tillsammans med polismyndigheten tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker, detaljhandel av folköl och gårdsförsäljning. Enligt 9 kap. 3 § AL får kommunen även utöva tillsyn över marknadsföringen på ett serveringsställe med serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd. Kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska lämnas till länsstyrelsen.

Alkohollagen begränsar tillgängligheten på alkohol genom att bara sådana serveringsställen som uppfyller högt ställda krav ska få tillstånd att servera alkohol. Alkohollagen har även bestämmelser som möjliggör att en kraftfull tillsyn över försäljningen av alkoholdrycker kan utövas. Kommunen och Polismyndigheten har ett delat ansvar för den omedelbara tillsynen av alkoholserveringen inom kommunen. Länsstyrelsen utövar tillsyn över kommunernas handläggning och ger råd och stöd till verksamheten. De förutsättningar som gäller för att få servering- eller gårdsförsäljningstillstånd ska vara uppfyllda även efter att tillstånd

meddelats. Tillsynen består av förebyggande, inre- och yttre tillsyn.

7.1.1 Förebyggande tillsyn

Förebyggande tillsyn ska ske genom information, rådgivning och utbildning för att skapa en god grund för dialog, förståelse och samarbete mellan kommunen och tillståndshavarna. Den förebyggande tillsynen i Falkenbergs kommun ska ske genom:

- Möten med krögare, polis, ordningsvakter och samordnare, för en ansvarsfull alkoholservering.
- Dialog och möten med tillståndshavare.
- Avstämningar med Polismyndigheten.
- Informationsmaterial för näringsidkare och allmänhet.

7.1.2 Inre tillsyn

Den inre tillsynen är av administrativ karaktär och består främst av kontroll och uppföljning av personliga och ekonomiska förhållanden av tillståndshavare samt personer med betydande inflytande i verksamheten.

Tillsynen sker genom remissförfarande till exempelvis Skatteverket, Kronofogden, Polismyndigheten, Räddningstjänsten och Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen samt granskning av den årliga restaurangrapporten från tillståndshavarna. Det är också exempelvis genomgång av polis- och ordningsvaktrapporter samt kontroll av annonsering i media.

7.1.3 Yttre tillsyn

Yttre tillsyn avser den tillsyn som sker på serveringsstället eller gårdsförsäljningen i syfte att följa upp att verksamheten bedrivs enligt alkohollagens bestämmelser. Den yttre tillsynen sker enskilt av kommunen, eller i samverkan med andra myndigheter.
Den yttre tillsynen i Falkenbergs kommun ska ske genom att tillsynspersonalen främst kontrollerar att:

- Ordning och nykterhet råder på serveringsstället.
- Servering inte sker till minderåriga.
- Servering inte sker till märkbart påverkade personer.
- Tillståndshavaren eller serveringsansvarig finns på plats.
- Utbudet av alkoholdrycker överensstämmer med beviljat tillstånd.
- Det finns ett tillräckligt utbud av alkoholfria alternativ (öl, vin och drinkar).
- Den som serverar alkohol är anställd av tillståndshavaren eller är inhyrd av ett bemanningsföretag.
- Prissättning och marknadsföring på serveringsstället är tillåten.
- Serveringen sker måttfullt.
- Servering inte sker före eller efter beviljad serveringstid.
- Servering inte sker utanför angiven serveringsyta.
- Gästerna inte tillåts lämna serveringsytan med alkoholdryck.
- Beslut om villkor för tillståndet följs.
- Förvarings- och förtäringsförbuden efterlevs.

- Att det vid gårdsförsäljning inte säljs mer än 0,7 liter spritdrycker, tre liter vin, tre liter starköl och tre liter andra jästa alkoholdrycker till varje enskild konsument vid samma besökstillfälle.
- Att priset på alkoholdrycker som säljs genom gårdsförsäljning inte är lägre än tillverkningskostnaden samt ett skäligt påslag.

Grunderna för Falkenbergs kommuns tillsyn och eventuella sanktioner sker i enlighet med följande:

- Alkohollagen (2010:1622).
- Folkhälsomyndighetens föreskrifter (FoHMFS).
- Folkhälsomyndighetens handbok i tillsyn.
- Tillsynsplan för alkoholservering, handel med folköl, tobak och vissa receptfria läkemedel.
- Kommunens riktlinjer för alkoholservering.
- Nätverket för ”Ansvarsfull Alkoholservering” i Halland.

7.2 Tillsynsavgifter

Enligt 8 kap. 10 § 3 st. AL får kommunen även ta ut en avgift för sin tillsyn enligt 9 kap av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med eller servering av folköl samt gårdsförsäljningstillstånd. Avgifterna baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i kommunallagen.

- Information om aktuella tillsynsavgifter finns på kommunens hemsida

- Avgiften ska täcka kostnaden för yttre och inre tillsyn.

- Avgiften för stadigvarande serveringstillstånd debiteras årligen och består av en fast och en rörlig avgift.

  – **Den fasta avgiften** den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med eller servering av folköl samt gårdsförsäljning är beslutad av Kommunfullmäktige 2022-11-28.
  – **Den rörliga avgiften** gällande serveringstillstånd baseras på förgående årsförsäljning av alkoholdrycker som tillståndshavaren redovisat i sin restaurangrapport.

- Avgiften för servering av folköl består av en fast årsavgift.

7.3 Påföljder och sanktioner

Administrativa påföljder enligt alkohollagen är erinran, varning eller återkallelse av serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd. Vid överträdelse av reglerna i alkohollagen öppnas ett tillsynsärende för att utreda eventuell påföljd för tillståndshavaren, enligt alkohollagen. Om kommunen öppnar ett tillsynsärende informeras tillståndshavaren skriftligen att så har skett och bereds tillfälle att yttra sig i ärendet innan beslut fattas. Den straffrättsliga processen hanteras av polismyndighet och rättsväsende.

Enligt 9 kap. 17 § AL får en kommun meddela en innehavare av serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd en erinran, eller i allvarligare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning om denne inte;

1. uppfyller de krav som gällde för tillståndets meddelande, eller
2. följer de bestämmelser som gäller för servering- eller gårdsförsäljningstillstånd enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Av 11 kap. AL följer de straffrättsliga sanktioner som kan bli påföljden vid till exempel servering till minderårig eller märkbart påverkad person så kallad olovlig dryckeshantering. Här finns även regler om olovligt anskaffande, befattning, innehav och försäljning av alkoholdrycker. Enskild personal är juridiskt ansvarig för att servera alkohol i enlighet med alkohollagen. Vid brott mot alkohollagen kan en polisanmälan upprättas. Brott mot alkohollagen kan resultera i:

- Administrativa påföljder mot tillståndshavararen (erinran, varning eller återkallelse av serveringstillstånd).
- Straffrättsliga sanktioner mot enskild personal (vid till exempel servering av alkoholdryck till minderårig och överservering).

7.3.1 Erinran

Exempel på brister av lindrigare art:

- Ingen tillståndshavare/serveringsansvarig finns på plats.
- Förändringar som är av betydelse för serveringstillståndet har inte anmälts till kommunen (till exempel bolagsändring, ny restaurangchef, väsentlig ombyggnad etc.).
- Brister enligt Skatteverket av lindrigare art.
- För sent inkommen restaurangrapport.
- Tillståndshavaren bryter mot villkor kopplat till serveringstillståndet.
- Tillståndshavaren vidtar inte rättelse trots påpekande vid tillsyn.

7.3.2 Varning

Exempel på allvarligare brister:

- Upprepad brist av lindrigare art.
- Brist som upprepas efter erinran.
- Bristande ordning och nykterhet.
- Ekonomisk misskötsamhet av allvarligare karaktär.
- Brister i den personliga lämpligheten.
- Brister i flera olika hänseenden.
- Servering av minderårig.
- Överservering av gäster.

7.3.3 Återkallelse

En kommun ska enligt 9 kap. 18 § AL återkalla ett serveringstillstånd om:

1. tillståndet inte längre utnyttjas,
2. det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på

serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit, eller
3. tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

Exempel på Allvarligare brister:

- Allvarlig ekonomisk misskötsamhet där varning inte kan anses tillräcklig.
- Varning har tilldelats tidigare för brist som uppstår igen.
- Brottslig verksamhet förekommer på serveringsstället med tillståndshavarens vetskap (till exempel att droger används på serveringsstället).
- Allvarliga brister i den personliga lämpligheten (till exempel att tillståndshavaren har dömts för ett allvarligt brott).

Om flera tillståndshavare har utnyttjat ett gemensamt serveringsutrymme enligt 8 kap. 14 § andra stycket får istället tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas om det inte kan utredas vilken tillståndshavare som är ansvarig för en händelse som ska föranleda återkallelse av serveringstillståndet.

En kommun ska enligt 9 kap. 18 a § AL återkalla ett gårdsförsäljningstillstånd om:

- tillståndet inte längre utnyttjas,
- förutsättningarna för meddelande av tillståndet enligt 5 a kap. 2 § inte längre gäller,
- det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på försäljningsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit, eller
- tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att en varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd eller tillståndshavaren har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

En varning eller återkallelse ska i normalfallet föregås av en eller flera erinringar men kan även ske direkt utan att föregås av erinran och/eller varning.

8. Utbildning och information

Enligt 8 kap. 9 § AL har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Tillståndshandläggarna på socialförvaltningen ger information om alkohollagens regler. De erbjuder även kunskap och material för att kunna bedriva en ansvarsfull alkoholservering genom att arrangera utbildningar.

Socialnämnden har beslutat att erbjuda en kostnadsfri utbildning i ”Ansvarsfull Alkoholservering”, som utförs i samarbete med polismyndigheten. Utbildningen är årlig och riktar sig till krögare, serveringspersonal, ordningsvakter och entrévärdar på restauranger, nattklubbar och liknande.

9. Definitioner och avgränsningar

Riktlinjen gäller för tillståndsprövning enligt alkohollagen i Falkenbergs kommun.

Falkenbergs kommun
311 80 Falkenberg. Telefon växel: 0346-88 60 00. Fax: 0346-133 40
e-post: kontaktcenter@falkenberg.se
www.falkenberg.se